

Пеене на високо

“Пеене на високо” представлява специфично изпълнение на народни местни песни, което възниква в с. Долен. По-късно е пренесено и в с. Сатовча от жените, които са били изселници или ставали снахи там. Днес този вид пеене е пред изчезване, тъй като в Долен са останали само 4 баби от певческата група, които пеят тези песни.

Не може да се даде точно датиране на възникването на този феномен пеене на високо от с. Долен. Кратки исторически сведения за това пеене могат да се кажат, че нивите и махалите в Долен са били амфитеатрално разположени, когато жените са се надпявали от една до другата нива (или къща) са успели да постигнат този феномен. Разделени по групички, жените се надпявали и така неусетно създали „доленското пеене на високо”. Имали си песен за всякакви случаи – като жънели, пеели „Жъла Злата пшеница”, по обяд идвала „Дойде време пладнина”, а „Лесни са, горо” и „Слънце се слага надвида” завършвал работния ден на нивата. Планината харесвала гласовете им и пращала дъжд, когато пеели „Шу е тевно през гора”. През миналият век в Долен се е създало и женска певческа група за високо пеене. Тя се състои от две групи - първа и втора, а между тях четири рукачки [викачки] (в Сатовча са две рукачки). Песните, които групата изпълнява са местни доленски песни, както са характерни за Пиринската фолкорна област те са двугласни.

Как се изпълняват груповите песни на високо:

Започва първата група основната песен, веднага след това се включват рукачките, които пеят различна песен, като я изпълняват със специфични провиквания, първата група спира да пее. Рукачките продължават и веднага се включва втората група, която продължава основната песен, а след това рукачките спират и пее само втората група. Тази последователност се повтаря до края на песента.

Всяка от двете групи е сбор от жени пеещи първи и втори глас. Четирите рукачки представляват две жени пеещи първи глас и две жени пеещи втори. Рукачките пеят извивките (рукането) на високото пеене.

Женска група за високо пеене - с. Долен “Слага се слънце, надвида”

Запис: 1988 г.

Певици: Надка Харизанова (2 глас) Марина Ролева (1 глас) Силвета Маневска (1 глас) Агница Шаркова (1 глас) Кича Шишкова (2 глас) Недялка Миленкова (2 глас) Севда Маневска (1 глас) Фатме Маневска (1 глас) “Рукачки” [викачки] (изпълняващи извивките на високото пеене): Катерина Денева (1 глас) Шинка Дервишева (2 глас) Елена Харизанова (2 глас) Яна Ланджева (1 глас)